

Un document arată că Tudor a destituit dintr-un post la plaiul Cîineni pe un om al vornicului Samurcaș («vremea nu ne iartă a fi în partea acestui loc acest fel de om») și l-a înlocuit printr-un credincios al său¹.

Sînt destule acte ce ne duc la încheierea că Samurcaș, în calitatea sa de trimis al boierimii în Oltenia, cît și în aceea de fruntaș eterist, avea motive serioase ca să fie împotriva lui Tudor. Răscoala se dezlănțuise cu putere și este neîndoielnic că nu domnea o armonie deplină între Vladimirescu, Eterie și boieri. Aricescu sesizează conflictul, cînd descrie întrevederile de la Țințăreni, dintre Tudor și căpitanul Iordache, reprezentantul Eteriei: «Căpitan Iordache, în acele convorbiri, urmează a fi cerut explicări lui Tudor pentru proclamațiile sale, în care se condamnau de o potrivă grecii ca și boierii»² (adică întreaga clasă stăpînitoare). Că lucrurile s-au petrecut așa, ne conving memoriile lui Liprandi, ce conțin informații despre disensiunea existentă între Tudor și Eterie, încă dinainte de a se ști că țarul nu favorizează mișcările din Principate. Iordache a rămas nemulțumit de rezultatul discuțiilor cu Vladimirescu și s-a obligat față de Ipsilanti, la începutul lunii martie, să-l răstoarne pe Tudor, prin coruperea căpitanilor de panduri. Oare nu este firesc să facem legătură între atentatul plănuț de Samurcaș și organizarea acestui nou complot, pentru reușita căruia Iordache a primit bani de la Ipsilanti?³

Printre lucrările care simplifică realitatea istorică, în încercarea de a descoperi firul logic și unitar al evenimentelor, este și studiul consacrat de Al. Vianu și S. Iancovici memoriilor lui Liprandi (un contemporan al răscoalei), descoperite recent în arhivele din Leningrad⁴. Ca un leitmotiv revine preocuparea de a face să dispară contradicțiile dintre fapte. Cei doi istorici își însușesc optica lui Liprandi, după care mișcarea din Țara Romînească a pornit exclusiv împotriva regimului fanariot. Tudor Vladimirescu a acționat în unire cu boierimea pămînteană, care «s-a axat pentru un moment pe o linie comună cu a maselor», urmărind să se debaraseze de concurența fanariotă. «Memoriile» adevărate convingătoare încheiată înainte de răscoală între Tudor și marii boieri pămînteni, dar neagă cooperarea lui Vladimirescu cu Eteria. Prin urmare — conchid Al. Vianu și S. Iancovici — «Tudor Vladimirescu n-a fost eterist și de la prima zi a răscoalei și pînă la sfîrșitul său tragic s-a menținut pe poziția de a lupta pentru înlăturarea fanariotilor, îngrădirea abuzurilor și arbitrarului». Autorii exprimă credința că, «de astă dată», «contradicțiile sînt... înlăturate de pe pozițiile acestei teze», care este «o construcție logică, unitară», permițînd «o explicație organică a întregii mișcări»⁵.

Acad. A. Oțetea a corectat ipoteza lui Al. Vianu și S. Iancovici doar în sensul că Tudor și boierii pămînteni au acționat nu independent de Eterie, ci în cadrul ei, voind cu toții să înlătore stăpînirea otomană. Este pe deplin convingătoare demonstrația acad. Andrei Oțetea că legămîntul lui Vladimirescu față de Eterie a intervenit în luna ianuarie, la București, și nu în luna mai, la Golești⁶. Dar fie că Tudor a urmat o cale diferită de a Eteriei, cu care s-a întîlnit abia la sfîrșitul răscoalei, cînd se retrăgea din fața invadatorilor turci,

¹ Doc. răscoalei 1821, II, p. 147.

² Aricescu, *Istoria revoluțiunii romîne de la 1821*, p. 130.

³ «Studii», 1958, nr. 1, p. 84.

⁴ *Ibidem*, p. 67—91.

⁵ *Ibidem*, p. 71.

⁶ «Studii», 1958, nr. 3, p. 77 și urm.